

خبرایات

راوی تکران‌شدنی دلشدگان

جواد طوسی

● می‌گویند هنرمند نامیرا و همچون رود، روان و جاری است، پس چه بهتر که به بهانه سالگرد تولد علی حاتمی در امروز، بادش را گرامی بداریم. درباره سبک و شیوه کار حاتمی و مشخصه‌های اصلی آثارش، سخن بسیار گفته شده است، اما دو وجه «عاشقانگی» و «انسان سرگشته و تنها» با دنیای او و آدم‌هایش هم‌خوانی و همراهی بیشتری دارند؛ اما عشق در اغلب آثار او با نوعی حسرت و از‌دست‌رفتنی و شیدایی آمیخته بوده که فیلم‌های «طوقی»، «قلندر»، «خواستگار»، «سوته‌دلان» و «دلشدگان» از آن جمله‌اند. به قول سعدی: «عشق داغی‌ست که تا مرگ نیاید نرود»، هر که بر چهره از این داغ نشانی دارد، در بکریودن دنیای حاتمی همین بس که با مشاهده آثار او در این دنیای خالی از عشق و عاطفه، با آدم‌هایی پاک‌باخته و شوریده‌حال روبه‌رو می‌شوی که دیگر حکم کیمیا را ندارند. نمونه‌های عیانش آقای خاوری فیلم «خواستگار» و مجید خُلوچل «سوته‌دلان» هستند که به قول خود علی حاتمی، همه عمر دیر رسیدند. در دل این «دیررسیدن»، آمیزه‌ای از تقدیرگرایی، هجرانی، تراز‌دی و عرفان ایرانی و شرقی می‌بینیم؛ ولی کارنامه و شناسنامه علی حاتمی به همین خلاصه نمی‌شود؛ او انسان تنها و شیدا و پیریشان‌حالش را جدا از این احوالات شخصی، که در تندباد حوادث تاریخی اجتماعی قرار می‌دهد و ساحت چندوجهی و سرنوشت محتومش را به نمایش می‌گذارد. در این مواجهه متفاوت و استثنائی، قرار نیست شخصیت‌هایی مانند ستارخان، باقرخان، ناصرالدین‌شاه، امیرکبیر، رضای خوشنویس، مفتش شیش‌انگشتی و حاجی‌واشنگتن در یک موقعیت کاملا ژانلیستی در کسرت‌ه تاریخ قرار بگیرند؛ آنها گاه ترجیح می‌دهند از پهنه تاریخ، ابعاد گوناگون شمایل انسانی خود را از دریچه ذهنی فیلم‌سازی با مدغنه‌ها و شور و حال علی حاتمی به نمایش بگذارند. در این بازی غریب کل‌ازگونه، تاریخ و قصه و روایت و فانتزی و عشق و تراز‌دی با هم پیوند می‌خورند تا سینیمایی از جنس حاتمی را شاهد باشیم. اینجااست که او پایان‌بندی «ستارخان»، آن رابطه عاطفی میان ناصرالدین‌شاه و ملیچک، آن تک‌گویی دلنشین و مرگ آگاهانه امیرکبیر در حمام فین کاشان، آن تصویر سمپاتیک مفتش شیش‌انگشتی در لحظات آخر حیاتش و آن شخصیت بی‌قرار و مضطرب و سرگردان میان کنش‌مندی و استیصال رضای خوشنویس در مجموعه «هزاردستان» که گویی تصویری عینی از همه مبارزانی است که با حس و غریزه‌شان عمل می‌کنند و آن نظاره‌گری و برآشفتنگی هرازگاه کمال‌الملک، منطق روایی خود را دارند و برای بیننده آشنا با دنیای حاتمی بارپوزیر و تأثیرگذارند؛ به‌همین‌دلیل فیلمی مانند «مادر» برای تماشاگری که با این دنیا و قواعدش انس و الفت ندارد می‌تواند یک کار شلخته‌اپیزودیک باشد و برعکس برای بیننده آشنا با این دنیا و نشانه‌هایش، فیلمی عاشقانه که به یک دنیای هویت‌باخته و جدافتاده، موج اخلاقی و عاطفی می‌دمد. علی حاتمی به‌لحاظ همین ویژگی‌ها و خصایص و مؤلفه‌های تکرار‌نشدنی‌اش، زنده و جاوید است.

جاریچی

تمدید اجرای ارکستر سمفونیک تهران برای کودکان

● گروه هنر؛ با توجه به استقبال علاقه‌مندان، اجرای ارکستر سمفونیک تهران برای کودکان تمدید شد. به گزارش روابطعمومی و امور بین‌الملل بنیاد رودکی، با توجه به استقبال مخاطبان از اجرای ارکستر سمفونیک در تاریخ‌های ۱۵، ۱۹، ۲۶ و ۲۷ مرداد، این کنسرت یک نوبت دیگر و یکم شهریورماه ساعت ۱۱ صبح در تالار وحدت روی صحنه می‌رود. کنسرت فوق در تالار وحدت و به رهبری «شهرداد روحانی» با همراهی چهار سلیست نوجوان هارپ، بزرگ‌ار می‌شود و بلیت‌فروشی آن از طریق سایت «ایران‌کنسرت» صورت می‌گیرد. «پیترو وِگِرک»، اثر سرگئی پروکفیف، «کارناوال حیوانات»، اثر کامیل سن‌سانس، «آرواره کوسه»، اثر جان ویلیامز و «اروک فلامینگو»، اثر دیورا هانسون با تنظیم برای چهار هارپ از سوی «فتانه شاهین»، رپرتوار این برنامه را تشکیل می‌دهند.

بهناز شیربانی؛ جشن حافظ امسال در غیاب علی معلم برگزار شد، میهمانان این جشن سینماگرانی بودند که بسیاری از آنها در صحبت‌هایشان از غیبت مردی صحبت کردند که سال‌ها این جشن مستقل را هدایت کرد و به مقصد رساند. بهانه گفت‌وگو با سعید راد نیز برگزاری دوباره این جشن و اشاره‌های بازیگران جوان ازجمله نوید محمدزاده به جایگاه حرفه‌ای بازیگرانی بود که از روزگاری در این عرصه فعالیت کردند و الگویی برای نسل جوان بودند. در ادامه شما را به خواندن این گفت‌وگو دعوت می‌کنیم.

ۛ در سال جاری جشن حافظ بدون حضور علی معلم برگزار شد و در غیاب او جشن حال‌وهوای عجیبی داشت. شما از سال‌های رفافت با علی معلم صحبت کردید، جشن امسال از نظر شما چطور بود؟

تصور می‌کنم در جشن حافظ که امسال در غیاب علی معلم برگزار شد، صداقت، لیاقت و اخلاق حرفه‌ای سینما و رفافت ایرانی ثابت شد. علی معلم استاد همهٔ ما بود و سال‌ها با او رفافت کردیم. قبل از اینکه جشن برگزار شود، دلشوره داشتم که جشن در غیاب این عزیز چطور برگزار خواهد شد؟ اما خوشبختانه آن‌قدر اهالی سینما گرم و ممیمی رفتار کردند و آن‌قدر جای خالی آقای معلم را باشکوه پر کردند که بشخصه حس نکردم که علی عزیز امسال حضور ندارد. نکته‌ای که نظرم را جلب کرد، این بود که چقدر تواضع و فروتنی در خانم معماریان و امید عزیز دیدم و چقدر جالب حس‌شان را بیان کردند که هنوز بعد از این سفر همیشگی آقای معلم گرم هستیم و هنوز به روی خودمان نمی‌آوریم. علی معلم غیر از سردبیری و برگزاری جشن خصوصی حافظ، منتقد و کارگردانی، هم‌درا کلاس، باسواد بود. سینما را خوب می‌شناخت و حق به‌دید که در غیاب او حس کنم که سینمای ایران وزنه بزرگی را از دست داد. علی معلم آرزوهای بزرگی داشت که اتفاقا دست‌یافتنی بود. آقای مهران مدیری عزیز اجرای جشن را برعهده داشت و باشکوه جشن را اجرا کرد

گروه هنر؛ هفدهمین جشن سینیمایی – تلویزیونی «حافظ» با آنکه بنیان‌گذارش، «علی معلم» در آن حضور نداشت، شامگاه شنبه ۲۱ مرداد برگزار شد. هفدهمین دوره جشن دنیای تصویر در تالار وزارت کشور و با حضور جمشید مشایخی، محمدرضا گلزار، شومن سیدی، الناز شاکردوست، مهناز افشار، رضا عطاران، کورش تهامی، نوید محمدزاده، محمود رضوی و بهروز شعبی برگزار شد. در اولین بخش این مراسم جایزه علی معلم از سوی آذر معماریان، هسمر علی معلم که لباسی منقش به تصویر علی معلم و نشان حافظ بر تن داشت، به اصغر فرهادی اهدا شد که با نبودنش، ساره بیات این تندیس را گرفت. همچنین جواد طوسی جایزه یک عمر فعالیت نوشتاری را به شهرام جعفری‌نژاد اهدا کرد. برگزداشت محمدعلی کشاورز در حالی برگزار شد که به‌دلیل شرایط جسمی‌اش، مهران مدیری نزدش رفت و با همراهی جمشید مشایخی هدیه این بازیگر قدیمی سینما و تلویزیون را اهدا کردند. در بخش بهترین مستند، صدای علی معلم پخش شد و داریوش ارجمند جایزه این بخش را به «دیلِماسی شکست‌ناپذیر آقای نادری» ساخته بهتاش

و مثل آقای معلم باشکوه بود. طبعاً واژه پدیده را به‌راحتی برای هر شخصی استفاده نمی‌کنم؛ اما آقای مدیری هم مثل آقای علی معلم پدیده است. اتفاقا نخستین تجربه سینیمایی مهران مدیری را دیدم و تحسینش کردم. به‌هرحال در هر شاخه و رشته‌ای (مثل ورزش، سیاست) پدیده‌هایی وجود دارند که هر ۵۰ سال یک‌بار می‌تواند تکرار شود و قطعاً مهران مدیری یکی از آنهاست و خوشحالم که جایزه او را اهدا کردم.

ۛ به‌رحال جشن حافظ به‌عنوان جشنی مستقل و خصوصی همیشه جایگاهش را حفظ کرده است. فکر می‌کنید در غیاب علی معلم چطور می‌توان به این جشن نگاه کرد؟ مثل همیشه جشن حافظ مستقل برگزار شده است و در تمام این سال‌ها با تمام سختی‌هایی که برای برگزارکنندگانش داشته، به بهترین شکل ممکن برگزار شد. حقیقت این است که در جشن امسال نمی‌دانستم باید به چه کسی افتخارهایی بگویم؟ در جشن امسال لیاقت‌ها و زحماتی که برای برگزارکنندگان این جشن کشیده شده بود، مشخص بود. جای استاد علی معلم عزیز همیشه خالی است. خودش این جشن را پایه‌ریزی کرد و به اینجا رساند و ارت خوبی برای خانواده بزرگوارش به جای

تندیس‌های «حافظ» در غیاب «معلم»اش اهدا شد

صناعی‌ها و مریم مقدم اهدا کرد. برای اهدای جایزه بهترین فیلم‌نامه تلویزیونی و شبکه نمایش خانگی، آریتا حاجیان و کورش تهامی حاضر شدند و تندیس این بخش را به سریال «لیسانسه‌ها» نوشته سروش صحت و ایمان رضایی اهدا کردند. جایزه ویژه هیئت داوران توسط امیر پوریا، علیرضا رئیسیان و حمید نعمت‌الله به محمدرضا گلزار برای فیلم «سلام بمبئی» و «سریال عاشقانه» اهدا شد. جایزه بهترین بازیگر زن نقش کمدی با حضور الهام حمیدی و میلاد کی‌مرام به سیمّا تیرانداز برای سریال «پادری» اهدا شد. جایزه بهترین بازیگر مرد نقش کمدی هم از سوی مرجانه کلچین به هوتن شکیبا برای سریال «لیسانسه‌ها» تعلق گرفت. جایزه بهترین بازیگر زن درام تلویزیونی را هنگامه قاضیانی و امین حیایی به ساره بیات برای سریال «عاشقانه» اهدا کردند. همچنین جایزه دیگر این بخش را پوران درخشنده و حسام خازندی به هومن سیدی بازیگر «عاشقانه» اهدا کردند. مهناز افشار و بهاره کیان‌افشار جایزه بهترین کارگردان سریال را به منوچهر هادی برای ساخت «عاشقانه» اهدا کردند. همچنین تندیس حافظ به رضا جودی تهیه‌کننده «لیسانسه‌ها»

در آمدی بر تئاتر «شرق دور، شرق نزدیک»، اثر حمیدرضا نعیمی

خانه خورشید کجاست

می‌فشارد. صداقت زلال حمیدرضا نعیمی، این بار بی‌پرده‌تر از پیش خود را به رخ می‌کشد؛ با سینه‌ای گشاده و بیانی دلنشین، دست تو را می‌گیرد و از اغتشاش جهان بیرون به کشف و کشفه‌ی در درون می‌کشد، اما بسان شخصیت اصلی درام که پیوسته به سرکشیدن قهوه‌اش در آرامش و شوخی‌پنداشتن مصائب جهان فراخوانده می‌شود و هربار هم از آن سر باز می‌زند؛ «شرق دور، شرق نزدیک» نیز از خنده‌گرفتن‌های دروغین و تمسخر زخم‌های اجتماع می‌پریزد. حتی از مهابت سهمگین حادثه نمی‌کاهد تا تجربه‌ای روشن از زخم تاریخی وطن به دست داده باشد. گفت: کی شعر تر انگیزد خاطر که حزن باشد.... بشر شرقی، هربار که راه رویندگی و بالندگی در جهان بیرون را بسته دیده، روی به درون آورده و راه عرفان و خودشناسی در پیش گرفته است. هنگامی که شیطان، روی زمین کورستانی بی‌مرز از کشتگان را شیار می‌افکند؛ خُرد ایجاب می‌کند که خدایاوری و پاک‌زیستی را پنهان چون رازی، به پستوی خانه یا ایمن‌تر از آن در هفت‌توی سینه نهان کرد. این میان، نویسنده‌ای بر سر دوراهی قبول یا انکار ایستاده است. در پیکر نحیفش، رمق ایستادن برابر

آقای حسینی و جنم خودش او را به این درجه از بازیگری رسانده است. یا اینکه سه فیلم از نوید محمدزاده دیدیم که حیرت کردم از توانایی بالای او در ایفای نقش‌های سخت و دشوار. اما از این دست بازی‌ها در سینما از بازیگران خوبمان کم نداریم. ولی به دلیل مواظبت‌نکردن از خودشان دیگر تکرار نمی‌شود و بعد از مدت‌ها فراموش می‌شود. من از زمانی که به ایران برگشتمام نزدیک به ۱۷ سال، ۱۰ تا از بازیگرهای شاخص آن دوره که آمدم، الان اصلاً وجود ندارند و این همان چیزی است که من میگویم عدم مواظبت که باعث می‌شود دیگر بازیهای خوب تکرار نشود.

برگردیم به پرسش شما و ادای دین نوید محمدزاده به بازیگران دهه‌های پیشین سینمای ایران که یابگر این نکته است که او ایفاگر نقش های سخت و دشوار است مثل شهاب حسینی و ما متأسفانه از این جنس بازیگری را با آنکه بازیگران زیادی وارد شده‌اند، دیگر نمی‌بینیم. من فکر می‌کنم بازیگری در این حد حتماً اخلاق حرفه‌ای دارد و مانند در این حرفه را خوب بلد است. صحنه-ای که او روی آن ایستاد و حرف زد، احترام دارد و روی این صحنه تا‌بهاحل آدم‌های بزرگی ایستاده‌اند. همچنین یکی از کسانی که اینجا دوست دارم به او اشاره کنم هومن سیدی است که چند بازی خوب هم از او دیده‌ام.

ۛ آقای رادا! از کار بعدی چه خبر؟ صحبت‌هایی با آقای کیمیایی برای حضور در فیلم بعدی‌شان داشته‌ام و پیش‌تولیدش مهر آغاز می‌شود. خوشحالم که بعد از دو کار بزرگشان- سفر سنگ و خط قرمز- در خدمت استاد کیمیایی باشم. بسیاری از کارگردان‌های ما ازجمله آقایان تقوایی، مهرجویی یا کیمیایی حق بزرگی به گردن سینیمای ایران دارند و هنوز هم وقتی اسمشان می‌آید، یک سالن به احترام‌شان می‌ایستند و کف می‌زنند. قطعاً در کارنامه هنری من هم فیلم‌هایی هستند که نمره قبولی نمی‌گیرند؛ اما بدون تردید تعدادی از آنها در تاریخ سینیمای ایران جای دارند و افتخار می‌کنم در آنها ایفای نقش کرده‌ام.

تعلق گرفت. بهترین چهره تلویزیونی این جشن هم توسط یکتا ناصر و لادن مستوفی، ابتدا احسان علیخانی برای برنامه «ماه عسل» و سپس توسط سعید راد، مهران مدیری برای «دورهمی» معرفی شد. نشان عباس کارستمی در هفدهمین جشن حافظ را همايون ارشادی به رضا درمیشیان داد. در بخش اهدای جوایز فیلم‌های سینیمایی، مدیری، کیهان کلهر را به‌عنوان برگزیده بخش موسیقی متن برای فیلم «لاتوری» معرفی کرد. سپس جایزه بهترین دستاورد هنری با حضور ضیاءالدین دری به عبدالله اسکندری برای طراحی چهره‌پردازی سه‌بعدی فیلم «لاتوری» اهدا شد. در ادامه کلیبی از چهره‌های سینیمای و تلویزیونی درگذشته و نیز تصاویری از برگزیدگان دوره‌های قبل پخش شد و بعد لوریس چکناواریان، سالار عقیلی را به‌عنوان خواننده بهترین ترانه تیتراژ برای سریال «عممای شاه» معرفی کرد. عقیلی نیز قطعه «خون غزل» را با بادی از پدالکی یادآوری اس‌کندری داشتند و مقالنو و بهنوش بختیاری، سجاد پهلوان‌زاده را به‌عنوان تدوینگر برای فیلم «ماجرای نیمروز» معرفی کردند. همچنین در این بخش هومن بهمنش جایزه

زیر آسمان فیروزهای

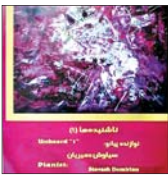
پایان جشنواره لوکارنو

مستند چینی، یوزبلینگ طلایی را به خانه برد

● برندگان هفتادمین جشنواره بین‌المللی فیلم لوکارنو در سوئیس، شنبه‌شب در میدان پیاتزا گراندِه در شهر لوکارنو معرفی شدند و هیئت داوران بخش مسابقه بین‌الملل به ریاست اولیویه آسایاس، جایزه یوزبلینگ طلایی را به وانگ بینگ، مستندساز چینی، برای تازه‌ترین فیلمش، «خانم فانگ» (Mrs. Fang) اعطا کرد. از وانگ به‌عنوان چهره پیشرو این روزهای جنبش فیلم مستند خارج از چین یاد می‌شود. به گزارش هنرآتلاین، «خانم فانگ» پرت‌های تأمل‌برانگیز از مرگ است که در ۱۰ روز آخر زندگی یک زن کشاورز سال‌خورده مبتلا به آلزایمر در بخشی فقیرنشین در چین، فیلم‌برداری شده است. وانگ سال پیش در جشنواره ونیز برای فیلم «پول تلخ» برنده جایزه بهترین فیلم‌نامه بخش اف‌ها شد. جایزه ویژه داوران جشنواره لوکارنو که در وقایع دومین جایزه اصلی این رویداد سینیمایی است، به درام ترساک «رفتار خوب» (Good Manners)، به کارگردانی خولیانا ورواخس و مارکو دوترا برزلی رسید. اف.جی. اوسانگ برای فیلم «۹ انگشتی» (9Fingers) جایزه بهترین کارگردان را برد. این فیلم درباره مردی قرار می‌گیرد که وارث دارایی‌های مردی در حال احتضار می‌شود که در جاده دیده است. ایزابل هوبر، ستاره فیلم «او»، رای کمدی «مادام هید» (Madame Hyde)، به کارگردانی سرژ ووزون جایزه بهترین بازیگر زن را دریافت کرد. این فیلم درباره معلمی بدهن است که بعد از برخورد صاعقه، فردی متفاوت می‌شود. جایزه بهترین بازیگر مرد نیز به الیوت کروس‌ت برای «برادران زمستانی» (Winter Brothers)، اولین فیلم فلیتور پالماسونی، کارگردان ایسلندی، رسید. این فیلم درباره دو برادر در یک زمستان سرد و مبارزه خشن آنها با یک خانواده دیگر است.

رونمایی از آلبوم «ناشنیده‌ها» در خانه هنرمندان

● گروه هنر؛ آیین رونمایی از آلبوم «ناشنیده‌ها» با اجرای قطعاتی از فرید عمران، مهران روحانی و حمید مرادیان در روز پنجشنبه، ۲۶مرداد در خانه هنرمندان برگزار می‌شود. در این مراسم که بخش عمده آن به اجرای قطعات این آلبوم اختصاص دارد، مینیاتور شماره دو حمید مرادیان برای پیانو، از سوی سیاوش دمیریان اجرا خواهد شد. در این آلبوم که به‌تازگی منتشر شده، آثاری از این سه آهنگ‌ساز ایرانی اجرا شده است. سیاوش دمیریان که دانش‌آموخته کنسرواتوار پاریس و در رشته نوازندگی پیانو است، پیش‌تر این آثار را در قالب کنسرت‌هایی در ایران و اتریش روی صحنه برده بود.

شیرهای ایران وزمستان در چهارراه

● گروه هنر؛ هم‌زمان با برگزاری نمایشگاه «بروین تاولسی و شیرهای ایران»، هر دوشنبه در موزه هنرهای معاصر تهران برنامه سخنرانی همراه با نمایش فیلم برگزار می‌شود. این دوشنبه، ۲۳ مرداد، ساعت پنج بعدازظهر، آقای کاوه فیض‌اللهی به دعوت مؤسسه حیات‌وحش میراث پارسیان، سخنرانی خواهد کرد. پس از این سخنرانی، فیلم «زمستان در چهارراه» ساخته کالین ویلاک نمایش داده می‌شود. کاوه فیض‌اللهی متولد ۱۳۵۶ در رشت، دانش‌آموخته جانورشناسی است و از علاقه‌مندان تاکسونومی و حفاظت از پستانداران. از سال ۱۳۷۹ تاکنون به روزنامه‌نگاری علم اشتغال دارد. از نویسندگانی «قبون نگارش‌های ایران» (۱۳۹۱) و «اطلس پستانداران ایران» (۱۳۹۵) است و چندین کتاب ازجمله «زیست‌شناسی پستانداران کوچک» (۱۳۹۵) را ترجمه او منتشر شده است. کاوه فیض‌اللهی هم‌اکنون سردبیری فصلنامه پازن؛ فصلنامه تخصصی پستانداران ایران و جهان را برعهده دارد. او دراین‌باره سخن خواهد گفت که شیر ایرانی از کجا آمده و اینکه که نسل آن در ایران منقرض شده، نزدیک‌ترین جمعیت بازمانده شیر به آن کدام است؟ شیر تا پیش از عصر یخبندان و حتی تا پیش از انقلاب صنعتی یکی از موفق‌ترین گونه‌های جانوری و از رکوردداران گسترده‌ی جغرافیایی در میان پستانداران بود و در آمریکای شمالی، آسیا، اروپا و آفریقا حضور داشت. در پرتو پژوهش‌های ژنتیکی مدرن، تصویر چگونگی انتشار شیر در جهان و نحوه ورودش به ایران مشخص‌تر شده است. پس از این سخنرانی، فیلم «زمستان در چهارراه» به زبان انگلیسی به‌مدت ۲۵ دقیقه نمایش داده خواهد شد.